

HANDLÄGGARE, AVDELNING/ENHET, TELEFON, E-POST

Ylva Ehn
Rättsekretariatet
08-678 5739
ylva.ehn@pts.se

Remissammanställning avseende Post- och telestyrelsens föreskrifter om tillstånd att använda radiosändare i 2500–2690 MHz-bandet m.m.

1 Inledning

I remissammanställningen redogörs kort för de remissvar som innehåller invändningar mot eller synpunkter på de remitterade förslagen och därför föranleder PTS att kommentera dessa. Remissvaren har publicerats på PTS webbplats, se www.pts.se.

Hänvisningar till paragrafer avser förslaget till föreskrifter om inte annat anges.

2 Inkomna remissvar

Följande 19 instanser har inkommit med remissvar.

1. Svensk handel (avstår från att besvara remissen).
2. Sjöfartsverket (har inget att erinra eftersom frekvensutrymmet inte är aktuellt för marin navigation eller kommunikation).
3. Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC (har inga invändningar mot förslaget utifrån de aspekter som styrelsen har att beakta).
4. Onsala rymdobservatorium
5. Glesbygdverket (välkomnar möjligheten att använda frekvensutrymmet som möjlig bredbandsutbyggnad i glesbygd).
6. Konkurrensverket
7. Försvarets radioanstalt, FRA

8. IP-Only AB och Svenska Fibernät AB gemensamt
9. WiMAX Forum
10. NUTEK, Verket för näringslivsutveckling
11. Tele2 Sverige AB
12. Ericsson Sverige AB
13. Näringslivets regelnämnd
14. TeliaSonera Sverige AB
15. Inquam Broadband GmbH
16. Telenor Sverige AB
17. Nokia Siemens Networks
18. Riksrevisionen (avstår från att svara på remissen).
19. Sveriges Kommuner och Landsting (avstår från att lämna synpunkter).

3 Förändringar som görs i föreskrifterna respektive i den allmänna inbjudan mot bakgrund av remissvar

- Ytterligare information om samarbetsförbudet i 7 §, se avsnitt 13.3, förs in i den allmänna inbjudan till ansökan.
- 19 § avseende återaktivering av bud kompletteras på så sätt att poängen inte ökar mer än vad bankgarantin tillåter, se avsnitt 13.4.

4 Allmänna synpunkter

4.1 Förslagets kostnader

Näringslivets regelnämnd anför att det saknas en uppskattning av förslagets kostnader vilket är en brist och bör kompletteras, särskilt mot bakgrund av regeringens uppsatta mål om att minska företagens administrativa kostnader till följd av regler med minst 25 procent till år 2010.

PTS kommentar: I avsnitt 4.5 i konsekvensutredningen redogör PTS för förslagets kostnadsmässiga konsekvenser. Där framgår bl.a. att de kostnader som uppstår på grund av föreskrifterna för enskilda, dvs. sökande och budgivare i auktionen, kommer, för den som inte vinner budgivningen för något frekvensblock, främst att bestå i lönekostnader för förberedelser och deltagande i auktionen samt kostnader för bankgaranti. PTS bedömer att det behövs förberedelse i form av att sätta sig in i auktionsreglerna (föreskrifterna och inbjudan) och att lägga upp sin egen budstrategi. Auktionen beräknas pågå 2–10 arbetsdagar, men kan också ta längre tid. Hur stor kostnaden för bankgarantin blir

för en sökande beror bland annat på hur stor budrätt den sökande önskar samt på dennes kreditvärdighet. För budgivare som vinner budgivningen för minst ett frekvensblock uppstår även kostnader avseende handläggningsavgift och auktionslikvid.

Handläggningsavgiftens storlek har beräknats så att den motsvarar PTS kostnader för handläggningen av ärendet. I dessa kostnader ingår bl.a. utformning, utveckling och genomförande av IT-systemet för auktionen. Handläggningsavgiften uppgår till 25 000 kr/MHz.

4.2 Den särskilda konsekvensanalysen av reglernas effekt för småföretagare

NUTEK, Verket för näringslivsutveckling har ägnat uppmärksamhet åt den särskilda konsekvensanalysen av reglernas effekt för småföretagare och anser att konsekvensanalysen på det hela taget belyser förslaget på ett bra sätt. Punkt 6 avseende konkurrensförutsättningar kunde dock ha varit mer utförligt belyst, t.ex. hur en ökad konkurrens kommer att följa samt hur PTS ställer sig till att mindre (kapitalstarka) företag kommer att få svårt att tilldelas tillstånd.

PTS kommentarer: Om förutsättningarna i 3 kap. 8 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, LEK, är uppfyllda och det alltså inte finns tillräckligt med frekvensutrymme för att alla intressenter ska kunna få ett tillstånd, måste ett särskilt tilldelningsförfarande efter en allmän inbjudan genomföras. PTS kan välja att genomföra tilldelningen såsom ett jämförande urvalsförfarande (så kallad skönhetsstävling) eller en auktion där priset den sökande är villig att betala är utslagsgivande (eller kombination av dessa båda). Vid en tilldelning då det inte föreligger frekvensbrist tilldelas som huvudregel den sökande ett tillstånd i enlighet med det denne vill ha.

Vid tilldelningen av det aktuella frekvensutrymmet är dock förutsättningarna i 3 kap. 8 § LEK uppfyllda. Som beskrivs i avsnitt 4.3 i konsekvensutredningen avseende val av tilldelningsförfarande har PTS bedömt att en auktion ökar sannolikheten för att den marknadsaktör som värderar ett tillstånd högst tilldelas det. Om PTS istället hade valt att tilldela aktuella tillstånd genom ett jämförande urvalsförfarande, där de sökandes löften om t.ex. täckning och utbyggnad jämförs, skulle det förmodligen inte öka möjligheten för ett mindre kapitalstarkt företag att erhålla tillstånd. Ett mindre kapitalstarkt företag kan sannolikt vare sig betala mer i pengar eller i form av löften avseende bättre täckning eller utbyggnad än ett kapitalstarkt företag.

Tilldelningen av frekvensbandet 2500–2690 MHz ger enligt PTS bedömning förutsättningar för att öka konkurrensen på exempelvis marknaden för tillhandahållande av bredbandiga mobila kommunikationstjänster. De småföretag som eventuellt bedriver verksamhet på denna marknad kan därför komma att möta en ökad konkurrens på sikt som följd av PTS föreslagna tilldelning.

4.3 Överlåtelse av tillstånd

Telenor Sverige AB anför att PTS ska ge tillstånd att överlåta delar av erhållet frekvensblock samt ingå nyttjanderättsavtal med andra aktörer. Förutsättningarna

för sådan överlåtelse eller nyttjande bör vara så långt som möjligt känt innan auktionen och således inte komma först när PTS prövar de aktuella ansökningarna.

PTS kommentar: Som anges i förslaget till den allmänna inbjudan under avsnitt 2 får tillstånd eller del av tillstånd att använda radiosändare överlåtas efter medgivande från PTS. Sådant medgivande skall lämnas under vissa i lag angivna förutsättningar. Överlåtelse regleras i 3 kap. 23 § LEK. PTS kan inte lämna något förhandsbesked avseende en sådan prövning.

Frågan om uthyrning av tillstånd eller del av tillstånd bör kunna ske behandlas av en statlig utredning¹.

5 Tidpunkten för tilldelningen

Tele2 Sverige AB anser att tilldelningen bör anstå till år 2009 med motiveringen att först vid denna tidpunkt torde LTE-standarderna² vara så mogna att investeringsbeslut om införande av teknik kan fattas.

WiMAX forum stödjer en tilldelning så snart som möjligt.

PTS kommentar: PTS vidhåller den bedömning som redovisas i avsnitt 4.2.1 i konsekvensutredningen, det vill säga att det inte går att fastställa en optimal tidpunkt som tillgodoser allas intressen fullt ut. Därför måste det bli fråga om en rimlighetsbedömning. PTS bedömer att hela frekvensutrymmet ska tilldelas vid samma tillfälle då det finns en viss utbytbarhet mellan de båda kategorierna FDD och TDD. PTS är av uppfattningen att teknikutvecklingen kan påskyndas om frekvensutrymme görs tillgängligt. Om de företag som har tillstånd för UMTS³ anser att de har behov av frekvensutrymme för framtida utveckling av 3G-tjänster kan de delta i auktionen på samma villkor som andra företag. Auktionen möjliggör därmed såväl utveckling av 3G som av annan användning.

6 Teknik- och tjänsteneutrala tillstånd

Tele2 Sverige AB förordar i regel en teknikneutral tilldelning, men anser att den teknikneutralitet som PTS föreslår ska gälla i det aktuella bandet riskerar att äventyra konsumenternas möjligheter att få del av prisvärda och effektiva bredbandstjänster i frekvensbandet. Tele2 noterar att frekvensbandet inom EU har utpekats för markbunden UMTS/IMT-2000.

PTS kommentar: PTS vidhåller den bedömning som redovisades i avsnitt 4.2.3 i konsekvensutredningen, det vill säga att i PTS spektrumpolicy anges att tillstånd att använda radiosändare ska vara så teknik och tjänsteneutrala som möjligt. Med

---

¹ Kommittédirektiv ”Radiofrekvensanvändning och elektronisk kommunikation”, Dir. 2007:111

² LTE: Long Term Evolution, planerade framtida tekniker för mobiltelefoni och datakommunikation.

³ UMTS: Universal Mobile Telecommunications System

teknik- och tjänsteneutrala tillstånd ges tillståndshavaren flexibilitet att själv välja vilken tjänst som ska produceras och med vilken teknik. PTS har utformat tilldelningen så att användning av såväl UMTS/IMT-2000 som andra tekniker möjliggörs.

Det finns inte några beslut från EU som hindrar en teknikneutral tilldelning.

7 Fördelning mellan FDD och TDD

Inquam Broadband GmbH anser att TDD är mer lämpligt än FDD för framtida fjärde generationens mobila system. Föreslagna villkor innebär att endast ca 30 MHz i TDD-blocket kan användas med full sändareffekt. Därför ryms i praktiken endast en 20 MHz-kanal i TDD-blocket. Frekvensutrymmet för TDD bör därför utökas.

WiMAX Forum anser att det aktuella frekvensbandet kommer att få stor betydelse för framtida mobil WiMAX-teknik och bedömer att det kommer att finnas en stark efterfrågan på TDD-system i bandet. WiMAX Forum är besviket på att PTS har beslutat att fortsätta med en fast indelning av bandet mellan FDD- och TDD-teknik vilket i praktiken begränsar antalet möjliga TDD-tillstånd till ett. Visserligen kan FDD-blocken omvandlas till TDD, men det är endast möjligt om alla FDD-tillståndshavare samtycker till en omvandling, vilket inte framstår som sannolikt. WiMAX Forum anser därför att möjligheten för Sverige att ta del av fördelarna av marknadsklara och IP-baserade mobila datatjänster kan bli onödigt begränsad.

Nokia Siemens Networks undrar om det är ett problem att använda eller omvandla TDD-frekvensutrymmet 2570–2620 MHz till FDD.

PTS kommentar: PTS vidhåller bedömningen i avsnitt 4.2.4 i konsekvensutredningen, det vill säga att följa fördelningen mellan FDD och TDD enligt ECC-beslutet ECC/DEC/(05)05. Eftersom utrustningstillverkare sannolikt utgår från ECC-beslutet vid framtagande av utrustning för frekvensbandet är det lämpligt att Sverige följer beslutet i denna del.

Om en aktör tilldelas TDD-utrymmet kan PTS, efter ansökan från denne, komma att tillåta att frekvenserna används för FDD. Likaså kan en ansökan från någon som tilldelats *hela* FDD-utrymmet komma att innebära att PTS tillåter att utrymmet används för TDD. En förutsättning för sådana förändringar är att andra tillståndshavare inte orsakas skadlig störning eller godtar sådan störning. Tillståndshavaren som ansöker om villkorsändring måste vid behov använda egna frekvenser som skyddsband för att förhindra skadlig störning.

8 Tillståndens storlek

Tele2 Sverige AB anser att auktionsdesignen gör att det kan bli komplicerat för en budgivare att vinna bud på nödvändiga sammanhängande 2x20 MHz i FDD-frekvensutrymmet. Frekvensutrymmet för FDD bör därför delas upp i tre stycken 2x20 MHz-block och två 2x5 MHz-block.

Telenor Sverige AB anser att det kommer att vara mycket viktigt att erhålla ett sammanhängande spektrum för att möjliggöra ett effektivt utnyttjande av frekvensutrymme. Ny teknik, som den framtida utvecklingen av UMTS, LTE, kräver större sammanhängande frekvensutrymme än 2x5 MHz för att få högre spektrumeffektivitet än befintliga HSDPA⁴. Möjligheten att flytta bud samt i efterhand göra överlåtelser eller byten av frekvensblock är förenat med sådan osäkerhet att en budgivare inte kan göra en bedömning av värdet av de enskilda frekvensblocken. Telenor Sverige AB förordar därför att två block vardera om 2x20 MHz auktioneras ut. Dessa frekvensblock bör inte innehålla grannkanalerna till TDD-delen, d.v.s. FDD1 och FDD14.

IP-Only AB och Svenska Fibernät AB anser att för att skapa ett konkurrenskraftigt erbjudande på marknaden behövs 2x20 MHz. 2x5 MHz är för litet för att utöka marknaden med nya spelare och erbjuda nya tjänster. Det blir för stor administration att jämka ihop blocken till flera sammanhängande band som passar alla budgivare.

PTS kommentar: PTS vidhåller bedömningen i avsnitt 4.2.5 i konsekvensutredningen, det vill säga att frekvensutrymmet för FDD ska delas upp i 14 frekvensblock om vardera 2x5 MHz. PTS anser inte att flexibiliteten för tillståndshavarna och möjligheten för framtida teknik bör begränsas genom att t.ex. budgivningen ska ske på i förhand bestämda FDD-frekvensblock med 2x20 MHz bandbredd. Frekvensblock om 2x5 MHz ger möjlighet att fördela FDD-frekvensutrymmet med en kombination av olika bandbredder.

Flera av de tekniker som är aktuella för framtida användning i bandet (som exempel kan nämnas den kommande utvecklingen av mobiltelefonisystem) är skalbara på så sätt att det är möjligt för en operatör att använda olika bandbredder (exempelvis 5, 10, 15 eller 20 MHz) i upp- och nedlänkskanaler. PTS utformning av frekvensblocken kommer därför inte att hindra framtida användning av bandet även om auktionen inte resulterar i tilldelning av sammanhängande 2x20 MHz FDD-block för tillståndshavarna.

De budgivare som vill ha tillstånd för kanaler i FDD-bandet som är större än 2x5 MHz har möjlighet att lägga bud på flera sammanhängande FDD-block. Ytterst gäller att, om marknaden värderar större sammanhängande frekvensutrymme (exempelvis 2x20MHz) högt, kommer detta att avspeglas i betalningsviljan i auktionen. Om det finns en värderingspremie i större sammanhängande frekvensblock förväntas de budgivare som är intresserade av sådant utrymme ha bättre möjligheter att vinna tillstånd i auktionen än budgivare som är intresserade av mindre frekvensblock.

Om PTS delar upp FDD-bandet i frekvensblock med 2x20 MHz bandbredd blir antalet möjliga tillståndshavare för 2x20 MHz FDD-block begränsat. Tilldelning av 2x20 MHz-block skulle dessutom kunna missgynna aktörer som vill ha mindre

---

⁴ HSDPA: High Speed Downlink Packet Access, en teknik för att öka datahastigheten i UMTS-näten

frekvensblock. Uppdelningen i 14 stycken 2x5 MHz FDD-block innebär därmed att PTS inte begränsar antalet slutliga tillståndshavare mer än nödvändigt.

9 Utbyggnads/täckningskrav

Nokia Siemens Networks anser att avsaknaden av utbyggnadskrav är förvånande, då det i praktiken kan innebära att ett företag kan stänga ute nya aktörer från marknaden genom att vinna ett tillstånd utan att bygga ut ett nät.

Tele2 Sverige AB anser att PTS tilldelning bör gynna användare av spektrum som har för avsikt att inom en snar framtid använda frekvenserna för att ge konsumenterna tillgång till effektiva tjänster. PTS kan föreskriva att delar av auktionslikviderna återbetalas till användare som inom viss angiven tid tar utrustning i drift i frekvenserna. En återbetalning kan ske enligt en fallande skala med återbetalning av olika storlekar beroende på när i tiden tillståndshavaren använder spektrum.

PTS kommentar: PTS vidhåller bedömningen i avsnitt 4.2.6 i konsekvensutredningen, det vill säga att tillstånden inte ska förenas med utbyggnadskrav. En tilldelning via auktion bedöms göra frekvenshamstring mindre attraktivt eftersom den som vill hamstra tillstånd då måste överträffa betalningsviljan i auktionen hos de konkurrenter som faktiskt vill använda tillstånden. Detta innebär att värdet av att utestänga konkurrenter från marknaden måste vara större än kostnaden för tillståndet.

Medel som inflyter genom auktion tillfaller staten (se prop. 2002/03:110 s. 143). Det saknas därför rättslig grund för att PTS skulle kunna föreskriva om senare återbetalning av auktionslikvid med anledning av att en tillståndshavare byggt ut sitt nät i tilldelat spektrum.

10 Spektrumtak

IP-Only AB och Svenska Fibernät AB anser att befintliga tillståndshavares spektrum i angränsande frekvensband ska räknas in i spektrumtaket. Auktionen kommer annars att resultera i en väldigt obalanserad situation som definitivt inte kan kallas konkurrensneutralt. Dessutom har de befintliga aktörerna inte betalat något för sina tillstånd vilket är ett upprörande faktum då de nya frekvenserna kommer att auktioneras ut.

Även *Inquam Broadband GmbH* har uppfattningen att spektrumtaket ska inkludera redan tilldelat frekvensutrymme i t.ex. 2 GHz bandet.

Nokia Siemens Networks framför att ett spektrumtak på 140 MHz innebär att en operatör kan tilldelas hela FDD-utrymmet. I värsta fall tilldelas endast två tillstånd i bandet. Ett spektrumtak på 70 MHz hade möjligen varit bättre, eftersom det innebär att det minst blir tre tillståndshavare.

Telenor Sverige AB anser att auktionsreglerna bör innehålla ett lägre spektrumtak än det föreslagna 140 MHz. Telenor är visserligen positiva till att ett förhållandevis högt spektrumtak eftersom man annars sätter ur spel en av de viktigaste komponenterna i ett auktionsförfarande, nämligen att marknaden själv

ska värdera tillstånden. Det föreslagna spektrumtaket gynnar på ett iögonfallande sätt den eller de aktörer som har starkast finansiell ställning, vilket oftast går hand i hand med marknadsandel. Det föreslagna spektrumtaket leder därför till cementerande av de allra största aktörernas marknadsmakt. Telenor förordar ett spektrumtak om 80 MHz vilket Telenor anser är en lämplig avvägning mellan intressen.

TeliaSonera Sverige AB välkomnar att PTS nu föreslår en regel för spektrumtak som inte onödigt komplicerar auktionsdesignen genom koppling mellan parat och oparat spektrum.

PTS kommentar: PTS vidhåller bedömningen i avsnitt 4.2.7 i konsekvensutredningen, det vill säga att skälet till införande av ett spektrumtak i en auktion är att säkerställa att frekvensutrymmet tilldelas flera aktörer. Det i föreskriften föreslagna spektrumtaket säkerställer att minst två aktörer tilldelas tillstånd. Utan ett spektrumtak i den aktuella tilldelningen finns det risk att en tillståndshavare kommer att tilldelas hela eller nästan hela det tillgängliga frekvensutrymmet. Ett sådant utfall skulle kunna missgynna konkurrensen. PTS har därför valt att införa ett spektrumtak som reglerar den totala mängd spektrum som en aktör kan tilldelas i auktionen. Detta spektrumtak har satts högt för att inte begränsa intressenternas handlingsfrihet och den framtida användningen av bandet.

Spektrumtakets storlek kan i viss mån sägas öka flexibiliteten i auktionen genom att den möjliggör för en aktör att tilldelas hela FDD-utrymmet. Om en aktör tilldelas hela FDD-utrymmet kan PTS, efter ansökan från denne, komma att under vissa förutsättningar tillåta att frekvenserna används för TDD.

PTS ser i denna auktion inte någon anledning till att införa särskilda begränsningar för befintliga tillståndshavare att tilldelas tillstånd i detta frekvensutrymme.

11 Tekniska tillståndsvillkor

Onsala rymdobservatorium anser att frekvensbandet 2655–2690 MHz ska skyddas enligt ITU-RR 2004 fotnot 5.149 (“administrations are urged take all practicable steps to protect the radio astronomy service from harmful interferences”). Därutöver yrkar Onsala rymdobservatorium på att gränsvärdet i frekvensbandet 2690–2700 MHz skall vara $-247 \text{ dBW/m}^2/\text{Hz}$. Det är i bättre överensstämmelse med ITU-R Recommendation RA.769-2 eftersom Onsala rymdobservatorium använder ovanstående band även för ”single-dish” kontinuumobservationer. Gränsvärdet $-205 \text{ dBW/m}^2/\text{Hz}$ avser endast VLBI-observationer (”Very Long Baseline Interferometry”).

PTS kommentar: I frekvensbandet 2655–2690 MHz bedömer PTS att det inte finns anledning att införa tillståndsvillkor till skydd för radioastronomiska observationer. Det kan nämnas att enligt ITU-RR 2004 är radioastronomitjänsten sekundär i frekvensbandet.

PTS har utfört beräkningar som ger anledning att anta att tillståndsvillkor utformade enligt Onsala rymdobservatoriums förslag i praktiken skulle omöjliggöra användning av radiosändare i åtminstone delar av bandet 2500–2690 MHz i Göteborg med omnejd. Därutöver skulle operatörers nätplanering

påverkas och nätutbyggnaden sannolikt kraftigt fördras i stora delar av Sydsverige. PTS bedömer därför att de begränsningar i radioanvändningen som Onsala rymdobservatoriums förslag medför skulle få så negativa följder för operatörer och användare – d.v.s. ytterst för samhällsekonomin – att det inte står i proportion till fördelarna för radioastronomin.

PTS vidhåller således att värdet för högsta tillåtna effekttäthet vid Onsala rymdobservatorium ska vara $-205 \text{ dBW/m}^2/\text{Hz}$.

Telenor Sverige AB efterlyser ett regelverk för att rapportera och åtgärda uppkomna störningar.

PTS kommentar: Av 3 kap. 13 § LEK framgår att om det uppkommer otillåten skadlig störning, ska tillståndshavaren se till att störningen upphör. PTS tar emot rapporter om störningar och har enligt 7 kap. LEK möjlighet att ingripa mot användning av radiosändare som orsakar skadlig störning.

Utöver de ovan nämnda har följande instanser inkommit med andra/ytterligare synpunkter på förslagen avseende de tekniska tillståndsvillkoren; **Nokia Siemens Networks, Inquam Broadband GmbH, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB, WiMAX Forum, Försvarets radioanstalt och TeliaSonera Sverige AB.**

PTS kommentar: PTS har noterat de framförda synpunkterna på de föreslagna tekniska tillståndsvillkoren och överväger för närvarande den slutliga utformningen av de tekniska tillståndsvillkoren. PTS kommer att beakta de synpunkter som inkommit samt det arbete som pågår inom CEPT samt EU-kommissionen för att harmonisera de tekniska parametrarna i frekvensbandet 2500–2690 MHz inom Europa. PTS deltar aktivt i detta internationella arbete.

12 Auktionsdesign

TeliaSonera Sverige AB anser att auktionsreglerna inte har fått en utformning som tar hänsyn till att värdet av spektrum är beroende av att budgivaren får en viss kombination av spektrum. Budgivaren löper en risk att tidigare bud återaktiveras på ett sätt som gör att det samlade priset överstiger budgivarens värdering av den totala mängden spektrum. Budgivaren kan bli skyldig att köpa en mängd spektrum som understiger den minsta mängd som budgivaren är intresserad av, eller en splittrad mängd spektrum.

PTS kommentar: PTS har övervägt alternativet att utforma auktionen som en s.k. kombinatorisk auktion, d.v.s. en auktion där auktionsobjekten utgörs av kombinationer av frekvensblocken. PTS har emellertid funnit att en sådan kombinatorisk auktion med 15 tillstånd⁵ skulle bli mycket komplicerad att genomföra och att det med all sannolikhet skulle medföra kraftigt ökade kostnader jämfört med den nu föreslagna utformningen av auktionen⁶. Dessutom

⁵ Det kan nämnas att antalet möjliga budkombinationer för 15 frekvensblock uppgår till mer än 32 000.

⁶ Se även rapporten ”The use of auctions in spectrum assignment” som är skriven av A-focus AB och DotEcon för PTS, april 2004.

är den samlade erfarenheten från kombinatoriska auktioner begränsad och det saknas tydliga slutsatser om dessa leder till ett mer gynnsamt resultat jämfört med andra former av auktioner.

PTS vill även framhålla att en onödigt komplex auktionsdesign kan medföra att budgivare måste lägga resurser på sitt deltagande i auktionen, vilket kan innebära att aktörer väljer att inte delta i auktionen.

Enligt PTS bedömning innebär den föreslagna auktionsdesignen inte att frekvensutrymmet riskerar att bli onödigt fragmenterat. Denna bedömning baseras på utgångspunkten att om värdet av sammanhängande frekvensutrymme är högre än värdet av icke sammanhängande så är sannolikheten för ett slutresultat med sammanhängande frekvensutrymmen stor.

I auktioner som genomförts av den norska myndigheten (NPT) i 3,5 GHz-bandet respektive i 2500–2690 MHz-bandet, där auktionsmodellen var likartad den nu föreslagna, visade resultatet att marknaden värderade sammanhängande frekvensutrymme högre än icke sammanhängande frekvensutrymme.

PTS bedömer därför sammantaget att en kombinatorisk auktion inte är ett lämpligt alternativ.

13 Förslaget till föreskrifter

13.1 Beslut avseende begränsning i 1 § m.m.

TeliaSonera Sverige AB ifrågasätter riktigheten i att beslutet avseende begränsning fattas i föreskrifterna.

PTS kommentar: Föreskrifterna antas genom beslut fattade av myndigheten. Samråd och offentliggörande av beslutet har skett i enlighet med formella krav inför beslutsfattandet. Beslutet anses vara överklagbart i samband med att fråga om tillstånd att använda radiosändare kan överklagas. PTS bedömer därmed att de formella förutsättningarna för beslutsfattandet är uppfyllda.

13.2 Närståendebedömningen i 12 §

Tele2 Sverige AB vill uppmärksamma PTS på att Tele2 inte kontrollerar mer än hälften av rösterna i Svenska UMTS-nät AB (SUNAB) i enlighet med 1 kap. 5 § ABL varför de två bolagen inte är att betrakta som närstående i den mening som avses i 12 §.

TeliaSonera Sverige AB stödjer i och för sig förslaget avseende vilka som ska anses utgöra närstående, men menar också att man skulle kunna tillåta att flera närstående får vara deltagare under förutsättning att de har samma begränsningar som gäller för en enskild budgivare, framför allt regeln om spektrumtak. Behovet

---

torde dock inte vara så stort. Om så önskas bör den som tilldelas ett tillstånd kunna dela med sig detta till andra koncernbolag genom överlåtelse.

PTS kommentar: Som anges i 12 § andra stycket är sökande som ingår i samma koncern närstående. Koncern definieras i 1 § och utgörs av moderföretag och dotterföretag enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

PTS ser inte något behov av förtydliga definitionen avseende koncern eller att ändra möjligheten för närstående företag att delta i auktionen. Överlåtelse av hela eller delar av ett tillstånd från t.ex. ett moderbolag till ett dotterbolag kan ske i enlighet med 3 kap. 23 § LEK efter det att PTS tilldelat tillstånd.

13.3 Samarbetsförbudet i 7 §

TeliaSonera Sverige AB anför i huvudsak följande. Budgivare förbjuds att samarbeta såväl inför som under auktionen. Det är oklart när en aktör är att betrakta som budgivare och när samarbetsförbudet därmed råder. Det skapar osäkerhet om vilka kontakter som får tas mellan aktörer före auktionen. Fler aktörer bör exempelvis kunna bestämma sig för att uppträda som en gemensam part i auktionen som alternativ till att delta var för sig. Diskussion om dessa alternativ måste då kunna föras innan ansökan om deltagande sker.

Tele2 Sverige AB anför att det av 7 § framgår att budgivare inte får samarbeta inför eller under auktionen. Tele2 vill peka på att det sannolikt är så att det kommer att föreligga ett behov av diskussioner om deltagande/ icke deltagande i auktionen mellan Tele2 å ena sidan samt SUNAB och/eller TeliaSonera å andra sidan. Tele2 förutsätter att sådana diskussioner faller utanför ramen för vad som är tillåtet samarbete och önskar att PTS tydliggör detta.

PTS kommentar: Av 1 § föreskrifterna framgår att den som har inkommit med en fullständig ansökan som har bedömts uppfylla de i föreskrifterna ställda kraven i 9-13 §§ är budgivare. Av 7 § följer att budgivare inte får samarbeta *inför* eller under auktionen.

Avsikten med stadgandet är dels att förbjuda samarbete mellan aktörer som har för avsikt att själva bli budgivare, dels mellan aktörer som har godkänts såsom budgivare. Enligt PTS uppfattning avser stadgandet endast att träffa samarbete som sker efter det att en aktör har fattat sitt eget beslut om avsikt att själv bli budgivare. Stadgandet avser inte diskussioner som mynnar ut i ett beslut om att ansöka om att få bli budgivare eller inte.

Samarbetsförbudet i 7 § tillåter således en överenskommelse om att en viss aktör ska företräda andra och därmed att vissa andra aktörer inte ska ansöka om att bli budgivare. I sådant fall får den som ska ansöka om att få bli budgivare också fortsätta diskussioner om auktionen med dem som denne företräder (som alltså inte själva ska ansöka om att få bli budgivare).⁷

---

⁷ PTS kan inte uttala sig om sådana överenskommelser eventuellt skulle anses strida mot den allmänna konkurrensrätten.

Även en överenskommelse som enbart handlar om att en viss aktör inte ska ansöka om att få delta får göras utan att det strider mot samarbetsförbudet.

En överenskommelse mellan aktörer, som har för avsikt att själva bli budgivare eller som har godkänts som budgivare, som t.ex. anger vilket företag som ska bjuda på vilket frekvensblock strider, enligt PTS uppfattning, mot samarbetsförbudet.

I förhållandet mellan Tele2, TeliaSonera (som vardera äger hälften eller mindre än hälften av SUNAB) och SUNAB står det således inte i strid med samarbetsförbudet om de inblandade företagen kommer överens om att SUNAB inte ska delta i auktionen. Som tidigare angivits finns det inte någon regel som hindrar att alla tre bolagen (Tele2, TeliaSonera och SUNAB) deltar i auktionen eftersom bolagen inte är närstående enligt 12 §. Om dessa tre bolag var för sig avser att delta som budgivare vill PTS inskräpa betydelsen av samarbetsförbudet. En situation där t.ex. samma personal används från de två ägarna för att hantera SUNAB:s respektive ägarnas deltagande kan komma att bedömas strida mot samarbetsförbudet.

PTS vill poängtera att det ovanstående även gäller andra företag med snarlika ägarförhållanden.

PTS avser, mot bakgrund av yttrandena, att komplettera den allmänna inbjudan med ytterligare information om samarbetsförbudet.

13.4 Återaktivering av bud i 19 §

Ericsson Sverige AB efterfrågar ett förtydligande avseende 19 §. Ska en budgivare erhålla två poäng vid återaktivering av bud även om budgivarens bankgaranti endast uppgår till ett belopp motsvarande en poäng? Vidare efterfrågar Ericsson Sverige AB anledningen till regelns utformande.

PTS kommentarer: Som Ericsson Sverige AB påpekar är avsikten med stadgandet inte att en budgivare som inkommit med en bankgaranti motsvarande endast en poäng ska erhålla två poäng enligt stadgandet i 19 § andra stycket andra meningen. Bankgarantin ska ange den högsta gränsen för hur många poäng (bortsett från regleringen om spektrumtak) en budgivares budrätt kan omfatta. PTS ändrar därför detta i stadgandets slutliga utformning.

Om en budgivare som förlorat hela sin budrätt i auktionen får tillbaka budrätt genom återaktivering av bud, har PTS bedömt att denne budgivare ska ha möjlighet att ”återinträda” i auktionen med en budrätt som ger möjlighet att erhålla minst 2x10 MHz.

Stadgandet i andra stycket andra meningen ändras därför till följande lydelse. Om budgivaren dessförinnan inte hade någon budrätt och endast ett bud återaktiveras och poängen på frekvensblocket är ett höjs budgivarens budrätt till två poäng *om dennes bankgaranti motsvarar minst två poäng.*